

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดทำและการวิเคราะห์งบกระแสเงินสดของบริษัทจำกัดในเขตกรุงเทพมหานคร” นี้ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้ตั้งสมมติฐานในการวิจัยและสรุปผลการวิจัย ได้ดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

1. สมมติฐานที่ 1 : สัดส่วนของบริษัทจำกัดในเขตกรุงเทพมหานครมีการจัดทำงบกระแสเงินสดน้อยกว่า 50%

ผลการวิจัยยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือ บริษัทจำกัดในเขตกรุงเทพมหานครมีการจัดทำงบกระแสเงินสดน้อยกว่า 50% โดยพบว่ารูปแบบการจัดทำงบกระแสเงินสดในส่วนของกิจกรรมดำเนินงานส่วนใหญ่ที่บริษัทจำกัดเลือกใช้ คือ รูปแบบวิธีทางตรง อาจเป็นเพราะความก้าวหน้าของเทคโนโลยีในปัจจุบันที่มีระบบคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชีที่ช่วยในการจัดทำงบกระแสเงินสด ตลอดจนมีการจ้างสำนักงานบัญชีในการจัดทำงบกระแสเงินสด ทำให้การจัดทำงบกระแสเงินสดไม่มีความยุ่งยากและซับซ้อนอีกต่อไป

2. สมมติฐานที่ 2 : ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้วิธีการคำนวณกระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงานมีความสัมพันธ์กับวิธีการคำนวณกระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน

ผลการวิจัยพบว่ามีปัจจัยเพียง 3 ตัวเท่านั้นที่ยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือ มีความสัมพันธ์กับวิธีการคำนวณกระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน ได้แก่ ปัจจัยต้นทุนการจัดทำปัจจัยระยะเวลาในการจัดทำ และปัจจัยความยากง่ายในการจัดทำ

โดยปัจจัยต้นทุนการจัดทำมีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับวิธีการคำนวณกระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน กล่าวคือ เมื่อบริษัทจำกัดต้องทำการจัดทำงบกระแสเงินสด ในปีแรกของการจัดทำงบกระแสเงินสดนั้นบริษัทอาจต้องทำการวางระบบบัญชี คิดตั้งระบบคอมพิวเตอร์เพื่อช่วยในการจัดทำงบกระแสเงินสด อาจต้องไปฝึกอบรมเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในการจัดทำงบกระแสเงินสด หรืออาจต้องทำการจ้างสำนักงานสอบบัญชีภายนอกในการจัดทำกระแสเงินสด ซึ่งเป็นจำนวนเงินที่สูงมาก ต่อมาในปีถัดไปบริษัทไม่มีค่าใช้จ่ายในการวางระบบบัญชีและการ

คิดตั้งระบบคอมพิวเตอร์ดังกล่าว ไม่มีค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม หรือไม่ต้องการจ้างสำนักงานสอบบัญชีภายนอกในการจัดทำอีก ทำให้ต้นทุนในการจัดทำลดลง

ปัจจัยระยะเวลาในการจัดทำมีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับวิธีการคำนวณกระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน กล่าวคือ ในการจัดทำงบกระแสเงินสดในอดีตนั้นจะใช้ระบบมือซึ่งเสียเวลามาก แต่ในปัจจุบันมีระบบคอมพิวเตอร์และโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชีที่ช่วยในการจัดทำงบกระแสเงินสดที่สามารถคิดคำนวณได้เร็วกว่าเครื่องคิดเลข และสามารถเลือกได้ว่าจะใช้วิธีทางตรงหรือวิธีทางอ้อมในการคำนวณกระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน ทำให้ระยะเวลาในการจัดทำงบกระแสเงินสดลดลง

และปัจจัยความยากง่ายในการจัดทำมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับวิธีการคำนวณกระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน กล่าวคือ เมื่อบริษัทจำกัดเลือกใช้วิธีการคำนวณกระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงานวิธีใดแล้วย่อมมีความเชี่ยวชาญและชำนาญในการจัดทำงบกระแสเงินสดวิธีนั้น การจัดทำงบกระแสเงินสดในวิธีการนั้น ๆ ก็จะไม่ยากอีกต่อไป

3. สมมติฐานที่ 3 : กิจกรรมที่มีการวิเคราะห์ทั้งกระแสเงินสดได้รับประโยชน์มากกว่ากิจกรรมที่ไม่มีการวิเคราะห์ทั้งกระแสเงินสด

ผลการวิจัยยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือ กิจกรรมที่มีการวิเคราะห์ทั้งกระแสเงินสดได้รับประโยชน์มากกว่ากิจกรรมที่ไม่มีการวิเคราะห์ทั้งกระแสเงินสด ทั้งนี้แม้บริษัทไม่มีการวิเคราะห์ทั้งกระแสเงินสด เพียงการจัดทำงบกระแสเงินสดก็ทำให้บริษัทจำกัดได้รับประโยชน์มาก คือ เพื่อใช้ในการพยากรณ์กระแสเงินสดในอนาคต เพื่อใช้ในการประเมินความสามารถในการดำเนินงาน และเพื่อใช้ในการประเมินความสามารถของกิจการในการจ่ายชำระหนี้และเงินปันผล แต่หากบริษัทจำกัดมีการนำกระแสเงินสดไปทำการวิเคราะห์เพื่อการตัดสินใจจะทำให้ได้รับประโยชน์มากขึ้น โดยประโยชน์ที่ได้รับจากการวิเคราะห์ คือ เพื่อทราบความสามารถในการบริหารเงินสดของกิจการ เพื่อเปรียบเทียบผลการดำเนินงานและฐานะการเงินที่เป็นเงินสดกับช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อน และเพื่อทราบความสามารถของกิจการในการที่จะได้รับเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดว่ามีความเพียงพอ โดยไม่ต้องจัดหาเงินจากแหล่งเงินทุนภายนอก กล่าวคือ ในการจัดทำงบกระแสเงินสดจะทำให้กิจการได้รับทราบการได้มาและใช้ไปของกระแสเงินสดและนำมาใช้ในการพยากรณ์กระแสเงินสดในอนาคต แต่เมื่อนำมาทำการวิเคราะห์จะทำให้กิจการทราบว่ากระแสเงินสดที่คงเหลือในปัจจุบันและที่คาดการณ์ว่าจะเกิดในอนาคตนั้น กระแสเงินสดดังกล่าวมีความแน่นอนเพียงใดที่จะเป็นไปตามที่คาดการณ์ไว้ทั้งจำนวนเงิน ระยะเวลา และโอกาสที่เกิดเพื่อกิจการสามารถนำไปจ่ายชำระหนี้ จ่ายดอกเบี้ย จ่ายเงินปันผล หรือลงทุนในสินทรัพย์ต่าง ๆ

ตามที่กิจการได้วางแผนไว้และกิจการยังคงมีสภาพคล่อง ไม่มีความเสี่ยงหรือหากการพยากรณ์ไม่เป็นไปตามที่คาดไว้ กิจการสามารถปรับเปลี่ยนแผนการในการบริหารจัดการเงินสดได้อย่างดี ซึ่งจากการวิจัยพบว่าบริษัทจำกัดในเขตกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่มีการนำกระแสเงินสดมาทำการวิเคราะห์เพื่อการตัดสินใจ ส่วนบริษัทจำกัดที่ไม่มีการนำกระแสเงินสดมาทำการวิเคราะห์นั้นเป็นเพราะว่าบริษัทไม่เห็นความจำเป็น เพราะงบบุคคลและงบกำไรขาดทุนให้ข้อมูลเพียงพอแล้ว

4. สมมติฐานที่ 4 : วิธีการวิเคราะห์อัตราส่วนกระแสเงินสด (Cash Flows Ratios) มีการใช้มากกว่าวิธีการวิเคราะห์อื่น

ผลการวิจัยปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือ วิธีการวิเคราะห์อัตราส่วนกระแสเงินสดไม่ได้มีการใช้มากกว่าวิธีการวิเคราะห์อื่น ซึ่งจากการศึกษาพบว่าวิธีการวิเคราะห์แบบภาพรวมมีการใช้มากที่สุด ในการเลือกใช้วิธีการวิเคราะห์แบบต่าง ๆ นั้นมีทั้งบริษัทที่เลือกใช้วิธีวิเคราะห์เพียงวิธีเดียวและใช้หลายวิธีประกอบกัน ซึ่งโดยเฉลี่ยแล้วในแต่ละวิธีการวิเคราะห์จะให้ประโยชน์ที่มากกับบริษัทจำกัด และบริษัทจำกัดมีความเข้าใจในการอธิบายผลการวิเคราะห์ที่อยู่ในเกณฑ์ที่ดี

นอกจากนี้ในการวิจัยพบว่าการจัดทำงบกระแสเงินสดยังคงมีปัญหาและอุปสรรคในเรื่องของความรู้ความเข้าใจในการจัดทำงบกระแสเงินสด การจำแนกรายการผิดประเภทกิจกรรมและการนำกระแสเงินสดไปใช้ประโยชน์ ทั้งนี้ในเรื่องของการจำแนกรายการผิดประเภทกิจกรรมนั้น เป็นเพียงปัญหาและอุปสรรคหนึ่งที่คาดว่าจะมีผลต่อกิจการในการจัดทำงบกระแสเงินสด แต่ผู้วิจัยไม่ได้ทำการศึกษาถึงรายละเอียดของแต่ละรายการว่ามีลักษณะการจัดจำแนกรายการอย่างไร ดังนั้นผลจากการวิจัยจึงเป็นเพียงข้อสังเกตเท่านั้น และในการวิจัยพบว่ากิจการมีความต้องการคำแนะนำและความช่วยเหลือในการจัดทำงบกระแสเงินสดในเรื่องของการอบรมให้ความรู้ความเข้าใจในวิธีการวิเคราะห์งบกระแสเงินสด รองลงมาคือการอบรมให้ความรู้ความเข้าใจในการจัดทำงบกระแสเงินสด และการกำหนดลักษณะของรายการในการจัดประเภทกิจกรรมให้ชัดเจน

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้ได้เสนอข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการจัดทำงบกระแสเงินสด และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมสำหรับผู้ที่สนใจจะทำการวิจัยในอนาคตดังนี้

การนำผลการวิจัยไปใช้

การสนับสนุนให้บริษัทจำกัดมีการจัดทำงบกระแสเงินสดนั้น ต้องทำให้บริษัทจำกัดถึงเห็นถึงความสำคัญของงบกระแสเงินสดและถือเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินที่กิจการต้อง

จัดทำ ประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดทำและการวิเคราะห์งบกระแสเงินสด โดยการจัดอบรมให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำงบกระแสเงินสดให้แก่บริษัทจำกัดทั้งที่มีการจัดทำงบกระแสเงินสดแล้วและยังไม่มีงบกระแสเงินสด การอบรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องและการอภิปรายสัมมนาแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำงบกระแสเงินสด ทั้งนี้ในทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องให้ความร่วมมือและสร้างให้เป็นบรรทัดฐานเดียวกัน

งานวิจัยในอนาคต

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาการจัดทำงบกระแสเงินสดของบริษัทจำกัดในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นกลุ่มประชากรที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องจัดทำงบกระแสเงินสด ดังนั้นผู้สนใจอาจทำการศึกษาการจัดทำงบกระแสเงินสดของบริษัทจำกัดในต่างจังหวัดในลักษณะเดียวกัน เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการจัดทำงบกระแสเงินสดของบริษัทจำกัดในกรุงเทพมหานครและบริษัทจำกัดในต่างจังหวัดว่ามีความแตกต่างกันมากน้อยเพียงใด หรืออาจทำการศึกษาบริษัทมหาชนและบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นกลุ่มประชากรที่ถูกบังคับให้ต้องมีงบกระแสเงินสดเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงิน เพื่อศึกษาว่ากลุ่มประชากรดังกล่าวมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำงบกระแสเงินสดในระดับใด มีการใช้เทคนิควิธีการวิเคราะห์ต่าง ๆ และการนำงบกระแสเงินสดไปใช้ประโยชน์มากน้อยเพียงใด หรือทำการศึกษาว่าเพราะเหตุใดที่ทำให้บริษัทจำกัดในเขตกรุงเทพมหานครและบริษัทมหาชนจำกัดมีวิธีการคำนวณกระแสเงินสดในส่วนของกิจกรรมดำเนินงานที่แตกต่างกัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย